

1 Teret dokazivanja

1.1 Koja su pravila u vezi s teretom dokazivanja?

Pravilo na temelju kojeg sud izvodi dokaze tijekom rasprava temelji se na članku 48. stavku 2. Ustava.

Od drugog se suda prema potrebi može zatražiti da izvede dokaze ili se dokazi mogu izvesti izvan rasprave. Sud o izvođenju dokaza izvan rasprave stranke u postupku obično obavješćuje pet dana unaprijed. Stranke u postupku imaju pravo prisustvovati takvu izvođenju dokaza.

Stranke su obvezne navesti dokaze kojima se potvrđuju njihove tvrdnje. Sud odlučuje koje će od navedenih dokaza izvesti.

Sud iznimno može izvesti dokaze koje nisu predložile stranke ako je to potrebno za donošenje odluke u predmetu.

Sud može odlučiti da izvedene dokaze treba dopuniti ili da se moraju ponovno iznijeti pred sudom.

1.2 Postoje li pravila prema kojima su određene činjenice izuzete od tereta dokazivanja? U kojim slučajevima? Je li moguće predočiti dokaze kako bi se pokazalo da određena pravna pretpostavka nije valjana?

Iznimka od izvođenja dokaza tijekom rasprave primjenjuje se ako su ispunjeni uvjeti za donošenje odluke bez usmene rasprave. To ne znači da se u tim slučajevima dokazi ne izvode, nego da se oni izvode izvan, a ne tijekom rasprave. Izvođenje dokaza kvalitativno je slično dokazivanju tvrdnje.

Među tim je iznimkama sljedeće:

rasprava o predmetu u pogledu njegove utemeljenosti ako je riječ o jednostavnoj pravnoj ocjeni pitanja

činjenice koje navode stranke nisu osporene i vrijednost predmeta spora bez sporednih troškova ne prekoračuje 2000 EUR

na temelju suglasnosti stranaka; ako se izdaje nalog za plaćanje, presuda zbog ogluhe tuženika ili presuda na temelju priznanja te ako se odustaje od zahtjeva.

Osim toga, rasprave se ne moraju naložiti u postupku revizije *in abstracto* u potrošačkim sporovima ako se izriče presuda zbog ogluhe u korist potrošača, u sporovima za suzbijanje diskriminacije pod uvjetom da podnositelj zahtjeva na to pristane, u pojedinačnim radnim sporovima te u slučaju prijedloga za određivanje žurne mjere.

1.3 U kojoj mjeri sud mora biti uvjeren u neku činjenicu kako bi presudu temeljio na postojanju te činjenice?

Pri ocjenjivanju dokaza sud u načelu nije ograničen zakonodavstvom u pogledu načina na koji treba ocijeniti istinitost određenog dokaza. Stoga se primjenjuje načelo diskrecijske ocjene dokaza. Zakonom se samo ponekad uvode određena ograničenja za sud u pogledu ocjene dokaza. Sud, primjerice, mora prihvatiti kao dokazanu svaku činjenicu za koju u zakonu postoji oboriva pretpostavka, osim ako je drukčije predviđeno postupkom – članak 133. Građanskog zakonika.

Za sud su odluke Suda Europske unije obvezujuće. Obvezujuće su i odluke Ustavnog suda u pogledu toga je li određena zakonska odredba u suprotnosti s Ustavom, zakonom ili međunarodnim ugovorom koji je obvezujuć za Slovačku Republiku. Za sud su obvezujuće i odluke Ustavnog suda i Europskog suda za ljudska prava u pogledu temeljnih ljudskih prava i sloboda. Nadalje, za sud su obvezujuće i odluke nadležnih tijela o tome da je počinjeno kazneno djelo ili prekršaj ili drugi upravni prekršaj koji čini djelo kažnjivo na temelju određenih propisa, ali ne i odluke kojima se izriču novčane kazne na licu mjesta.

Osim toga, sud može ocijeniti pitanja koja su u okviru nadležnosti donošenja odluka drugog tijela. Međutim, ako je nadležno tijelo donijelo odluku o tom pitanju, sud tu odluku uzima u obzir i uključuje je u obrazloženje svoje presude (načelo poštovanja prethodnih odluka).

2 Izvođenje dokaza

2.1 Mora li stranka uvijek podnijeti zahtjev za izvođenje dokaza ili sudac u određenim predmetima može izvesti dokaze na vlastitu inicijativu?

Stranke u postupku obvezne su navesti dokaze kojima se dokazuju njihove tvrdnje. Sud odlučuje koje će od navedenih dokaza izvesti. Sud može izvesti dokaze i na vlastitu inicijativu u slučaju dokaza koji se temelje na javnim registrima i popisima ako je u takvim registrima i popisima navedeno da činjenice koje iznose stranke proturječe stvarnosti. Sud nikakve druge dokaze ne izvodi na vlastitu inicijativu.

Sud na vlastitu inicijativu može izvesti dokaze kako bi utvrdio jesu li ispunjeni postupovni uvjeti ili hoće li predložena odluka biti izvršiva te kako bi se upoznao s relevantnim stranim pravom.

2.2 Ako je zahtjev stranke koji se odnosi na izvođenje dokaza odobren, što slijedi?

Sud dokaze izvodi tijekom rasprava, osim ako su ispunjeni uvjeti za donošenje odluke bez usmene rasprave.

Stranke imaju pravo dostaviti primjedbe o prijedlozima za izvođenje dokaza i o svim izvedenim dokazima.

2.3 U kojim slučajevima sud može odbiti zahtjev stranke za izvođenje dokaza?

Sud dokaze ocjenjuje po vlastitom nahođenju uzimajući u obzir svaki dokaz pojedinačno ili u međusobnom odnosu te pažljivim razmatranjem svih pitanja otkrivenih tijekom postupka. Pouzdanost svakog izvedenog dokaza može se osporiti ako zakonom nije propisano drukčije.

Određena granica diskrecijske ocjene dokaza primjenjuje se na žalbeni sud i na sud koji je odgovoran za žalbe po pravnim pitanjima, pri čemu žalbeni sud nije ograničen činjenicama predmeta kako ih je utvrdio prvostupanjski sud. On stoga može donijeti različit zaključak o činjenicama. Međutim, ne može odstupiti od ocjene određenog dokaza koji je izveo prvostupanjski sud. Dokaz koji je izveo prvostupanjski sud može ocijeniti drukčije samo ako ponovno izvede taj dokaz. Međutim, za razliku od prvostupanjskog suda, dokaze koje je izveo niži sud može ocijeniti drukčije preko zamoljenog suda.

2.4 Koji različiti načini dokazivanja postoje?

Sve što može pridonijeti pravom razjašnjenju pitanja i što je prikupljeno na zakonit način na temelju dokaznih sredstava može poslužiti kao dokaz. Dokazna sredstva uključuju ispitivanje stranaka i svjedoka, dokumenata, izvješća vještaka, vještaka i pregleda. Ako način izvođenja dokaza nije propisan, određuje ga sud.

2.5 Na koji se način od svjedoka dobivaju dokazi te kako se ti načini razlikuju od onih pomoću kojih se dokazi dobivaju od vještaka? Kakva su pravila u vezi s pisanim dokazima i izvješćima/mišljenjima vještaka?

Svjedok je osoba koja nije sud ili stranka u postupku koja svjedoči o činjenicama koje je doznala putem svojih osjetila. Svjedoci mogu biti samo fizičke osobe.

U pitanjima koja su u nadležnosti građanskih sudova često su potrebna mišljenja vještaka o činjenicama koja služe kao činjenična osnova za odluku o utemeljenosti predmeta. Ako odluka o utemeljenosti ovisi o ocjeni činjenica za koje je potrebno stručno znanje, sud imenuje vještaka. Sud u tom slučaju mora imenovati vještaka čak i ako sudac ima stručno znanje koje bi mu omogućilo da na stručan način ocijeni predmet postupka. To znanje ne može zamijeniti objektivno utvrđivanje činjenica koje provodi stranka izvan tijela koje o njima odlučuje.

Osnovni je zadatak suda točno oblikovati pitanja za vještaka. Sud je obavezan vještaku postaviti pitanja samo u pogledu činjenica, izbjegavajući pitanja povezana s pravnom ocjenom predmeta stručnog mišljenja.

Sud može naložiti da mišljenje vještaka preispita drugi vještak ili znanstvena ili druga institucija. Predmet takvog drugog mišljenja preispitivanje je ranije dostavljenog mišljenja, a to se ponekad naziva preispitivanje mišljenja. Sud ispituje mišljenja vještaka isto kao i sve druge dokaze.

2.6 Imaju li neki načini dokazivanja veću težinu od drugih?

Sud ocjenjuje pouzdanost i istinitost svakog pojedinog dokaza. Sud nije ograničen zakonodavstvom u pogledu načina ocjenjivanja određenog dokaza, što se naziva načelom diskrecijske ocjene dokaza. Ipak, razmatranja o ocjeni koja vrši sud nisu proizvoljna, nego mora uzeti u obzir sve što je otkriveno tijekom postupka. Sud bi te činjenice trebao poštovati i mora točno odrediti kako su one međusobno povezane. Sud istodobno nije ograničen redoslijedom prvenstva u pogledu važnosti i dokazne snage pojedinih dokaza.

2.7 Je li za dokazivanje određenih činjenica obavezna primjena određenih načina dokazivanja?

U pitanjima u kojima postupak može početi bez prijedloga i u postupcima u pogledu dozvole za sklapanje braka, utvrđivanja ili osporavanja očitstva ili majčinstva, mogućnosti posvajanja te u pitanjima trgovačkog registra sud je obavezan prikupiti dodatne dokaze potrebne za utvrđivanje činjenica čak i ako stranke nisu predložile takve dokaze.

2.8 Jesu li svjedoci zakonski obvezni svjedočiti?

Svaka fizička osoba koja primi sudski poziv obvezna je pojaviti se pred sudom i dati iskaz u svojstvu svjedoka na temelju članka 196. stavka 2. Zakona o parničnom postupku. Svaka osoba mora reći istinu i ne smije ništa prikrivati. Sud svjedoka mora obavijestiti o kaznenopravnim učincima lažnog svjedočenja i o njegovu pravu da odbije dati iskaz.

2.9 U kojim slučajevima mogu odbiti svjedočenje?

Swjedoci mogu odbiti dati iskaz samo ako bi zbog toga mogli sami sebe ili bliske osobe izložiti kaznenom progonu. Sud odlučuje je li odbijanje svjedočenja zakonito. Swjedoci mogu odbiti dati iskaz i ako bi se njihovim svjedočenjem prekršila obveza čuvanja ispovjedne tajne ili povjerljivosti informacija koje su saznali kao osobe kojima je povjerena pastoralna skrb, usmeno ili pisanim putem, pod uvjetom čuvanja povjerljivosti.

2.10 Je li moguće kazniti osobu koja odbije svjedočiti ili je prisiliti da svjedoči?

Sud odlučuje o zakonitosti odbijanja svjedočenja. Žalbe protiv odluke suda nisu prihvatljive. Ako svjedok unatoč odluci suda odbije dati iskaz, sud mu može izreći novčanu kaznu.

2.11 Postoje li osobe koje ne mogu svjedočiti?

Sudovi uvijek moraju saslušati zakonskog zastupnika organizacije koja je stranka u građanskom postupku u svojstvu stranke u takvom postupku, a ne u svojstvu svjedoka (članak 185. Zakona o parničnom postupku).

2.12 Koja je uloga suca i stranaka u saslušanju svjedoka? Pod kojim uvjetima svjedok može svjedočiti videokonferencijskom vezom ili uz primjenu drugih tehničkih rješenja?

Sud prije ispitivanja svjedoka mora utvrditi njihov identitet i njihovu vezu sa strankama. Osim toga, svjedoke se mora upoznati s važnošću svjedočenja, s njihovim pravima i obvezama, kaznenopravnim učincima lažnog svjedočenja i s njihovim pravom na primanje naknade za svjedoke.

Sud svjedoke poziva da dosljedno opišu sve što znaju o predmetu ispitivanja. Sud zatim svjedocima postavlja pitanja koja su nužna za dopunjavanje i razjašnjavanje njihova iskaza.

Swjedocima se ne smiju postavljati pristrana ili sugestivna pitanja. Ako se strankama u postupku ili vještacima postave takva pitanja ili bilo kakva pitanja povezana s pravnom ocjenom predmeta predsjedavajući sudac pitanje smatra nedopuštenim. Predsjedavajući sudac odlučuje o nedopuštenosti pitanja u rješenju koje se ne dostavlja i protiv kojeg se ne može podnijeti žalba. To rješenje samo čini dio zapisnika sa rasprave.

Ako su stranke s tim suglasne, sud može organizirati usmenu raspravu putem videokonferencije ili drugih tehnoloških sredstava komunikacije.

3 Ocjena dokaza

3.1 Ako stranka nije legalno pribavila dokaze, postoje li ograničenja koja sud primjenjuje pri donošenju presude?

Treba ponovno naglasiti da sud nije ograničen zakonodavstvom u pogledu načina ocjenjivanja određenog dokaza, što se naziva načelom diskrecijske ocjene dokaza na temelju članka 191. Zakona o parničnom postupku.

3.2 Hoće li moje svjedočenje biti dokaz ako sam stranka u postupku?

Sud radnje stranaka i njihovih odvjetnika te drugih osoba uključenih u postupak ocjenjuje izričito u smislu njihova sadržaja, a ne na temelju načina na koji su ih te osobe navele. Radnje stranaka uređene su načelom neslužbenosti. Stranke u načelu imaju diskrecijsko pravo pri obavljanju postupovnih radnji: njihov iskaz ima iste pravne učinke bez obzira na to je li dostavljen pisanim putem ili kao usmena izjava koja će se unijeti u zapisnik, ali mora se izričito navesti ili navesti na način kojim se otklanjaju sve sumnje u pogledu njihove prave namjere.

Posljednji put ažurirano: 22/04/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevođe je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.